

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta saaristolaiksi

Esitysluonnos antaa kattavan kuvan saaristolain uudistamisen taustasta, nykytilasta ja saariston muuttuneesta toimintaympäristöstä. Vaikutusarvioinnissa on tunnistettu keskeisiä vaikutusalueita, ja valmistelussa on hyödynnetty erillisiä asiantuntijaselvityksiä. Vaikutusarviointi jää kuitenkin monilta osin yleiselle tasolle. Esitysluonnoksessa tulisi erottaa selkeämmin lakiehdotuksesta suoraan seuraavat vaikutukset, lakiehdotuksen vaikutusketjuista johtuvat välilliset vaikutukset sekä vaikutukset, joiden toteutuminen riippuu myöhemmästä toimeenpanosta, määrärahoista tai viranomaiskäytännöistä.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Vaikutusten muodostumista, mittaluokkaa ja kohdentumista tulisi täsmentää. Esitysluonnoksen vaikutusarvioinnissa tulisi keskittyä selvemmin lakiehdotuksesta seuraaviin vaikutuksiin sekä kuvata, mitkä vaikutukset seuraavat suoraan sääntelystä ja mitkä riippuvat myöhemmästä toimeenpanosta, määrärahoista tai viranomaiskäytännöistä.
- ii) Yhteysalusliikennettä koskevia vaikutuksia tulisi arvioida tarkemmin. Erityisesti varautumisvelvollisuuden, palvelutason suunnittelun sekä kausiasutuksen ja elinkeinotoiminnan huomioon ottamisen vaikutuksia olisi tarpeen täsmentää.
- iii) Viranomaisiin ja elinkeinonharjoittajiin kohdistuvia käytännön vaikutuksia tulisi konkretisoida. Esitysluonnoksessa tulisi kuvata tarkemmin, muuttaako sääntely kuntien, hyvinvointialueiden tai valtion viranomaisten toimintaa, hallinnollista työtä tai päätöksentekoa. Lisäksi olisi hyvä täsmentää, miten esitys voisi vaikuttaa elinkeinotukien kohdentumiseen sekä mitä valtion velvollisuus edistää digitaalisten palveluiden saatavuutta käytännössä edellyttää.
- iv) Vaikutusarvioinnin rakennetta olisi hyvä selkeyttää. Esitysluonnoksessa olisi tarpeen vähentää toistoa ja päällekkäisyyttä eri vaikutusjaksojen välillä.

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta:

”Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi saaristolaki. Voimassa oleva laki saariston kehityksen edistämisestä kumottaisiin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan Vahva ja välittävä Suomi sisältyy kirjaus saaristolain päivittämisestä.

Esityksen tavoitteena on edistää saariston elinvoimaa ja vastata muuttuneeseen toimintaympäristöön saaristossa ja yhteiskunnassa. Ehdotetussa laissa säädettäisiin kuntien ja hyvinvointialueiden velvollisuudesta huolehtia siitä, että saariston vakituksilla asukkailla on käytettävissään palvelut saariston erityisolot huomioon ottaen, sekä valtion velvollisuudesta edistää digitaalisten palveluiden saatavuutta saaristossa. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös saariston elinvoiman kehityksen ja erityispiirteiden huomioon ottamisesta saaristoa koskevassa päätöksenteossa. Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että saariston erityisolosuhteet on otettava huomioon tuen tarvetta lisäävänä tekijänä muun lainsäädännön tukitoimien suunnittelussa ja kohdennuksessa.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi valtion velvollisuudesta huolehtia yhteysalusliikenteen järjestämisestä niin, että ulko- ja välisaaristossa olisi käytettävissä vakituisen asumisen kannalta välttämättömät palvelut. Palveluiden olisi oltava joustavat sekä maksuttomat tai hinnaltaan kohtuulliset. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voitaisiin säätää yhteysalusliikenteen maksuista. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuudesta. Yhteysalusliikenteen palveluntuottajan olisi varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin sekä valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin ja huolehdittava toiminnan jatkumisesta niiden aikana. Lisäksi palveluntuottajan olisi arvioitava toimintansa jatkuvuutta vaarantavat riskit ja laadittava niiden perusteella valmiussuunnitelma. Varautumisvelvollisuus tulisi voimaan kuuden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta, jotta palveluntarjoajilla olisi riittävästi aikaa noudattaa uutta velvollisuutta.

Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että saaristoa ja siihen kuuluvia vesialueita koskevissa alueidenkäyttölain mukaisissa kaavoissa ja muissa suunnitelmissa on otettava huomioon saaristolaissa säädetyt tavoitteet. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös avustuksesta saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon. Elinvoimakeskukset myöntäisivät avustuksen hakemuksesta valtion talousarvion rajoissa valtionavustuslain mukaisena valtionavustuksena.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi lisäksi valtioneuvoston velvollisuudesta saattaa eduskunta ajan tasalle antamalla eduskunnalle saariston tilanne- ja kehityskuva. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi parlamentaarisesta saaristoasian neuvottelukunnasta, jonka valtioneuvosto asettaisi. Maa- ja metsätalousministeriö vastaisi tilanne- ja kehityskuvan valmistelusta, ja saaristoasiain neuvottelukunta toimisi maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi kuitenkin myös siitä, että saaristopolitiikan toteutus ja seuranta kuuluisivat toimialallaan kullekin ministeriölle.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2027.”

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnos antaa varsin kattavan kuvan saaristolain uudistamisen taustasta, nykytilasta ja saariston muuttuneesta toimintaympäristöstä. Esitysluonnoksessa kuvataan selkeästi, miksi voimassa oleva saaristolaki on tarpeen korvata uudella saaristolailla. Nykytilan kuvauksessa tuodaan esiin muun muassa saariston toimintaympäristön muutokset, kausiasumisen kasvu, hyvinvointialueiden perustaminen, yhteysalusliikenteen merkitys sekä saariston kulttuuriympäristöön ja elinvoimaan liittyviä kysymyksiä. Lisäksi esitysluonnoksessa käsitellään digitaalisten palveluiden saavutettavuutta osana saariston muuttunutta toimintaympäristöä.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnoksen valmistelussa on hyödynnetty erillisiä asiantuntijaselvityksiä. Vaikutusarvioinnissa on tunnistettu keskeisiä vaikutusalueita, kuten taloudelliset vaikutukset, ympäristövaikutukset, viranomaisvaikutukset, turvallisuusvaikutukset, perus- ja ihmisoikeusvaikutukset sekä aluekehitys- ja maaseutuvaikutukset.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen vaikutusarvioinnin keskeinen kehittämistarve liittyy vaikutusten konkretisointiin. Esitysluonnoksessa kuvataan useita mahdollisia myönteisiä vaikutuksia saariston elinvoimaan, palveluiden saavutettavuuteen, turvallisuuteen, ympäristöön ja yhdenvertaisuuteen. Arvioinnissa tulisi kuitenkin nykyistä selvemmin kuvata, miten tällaiset vaikutukset syntyvät, keihin ne kohdistuvat, millä edellytyksillä ne toteutuvat ja millaisia epävarmuuksia niihin liittyy. Vaikutusarviointia tulisi selkeyttää siten, että siitä käy nykyistä paremmin ilmi, mitä vaikutuksia nimenomaan ehdotetusta sääntelystä arvioidaan seuraavan nykytilaan verrattuna. Tämä on erityisen tärkeää, koska ehdotettu laki on osin puitelakimainen. Arviointineuvosto toteaa, ettei puitelakimaisen esityksen vaikutuksia ole kaikilta osin mahdollista arvioida yksityiskohtaisesti. Esitysluonnoksessa olisi kuitenkin hyvä tunnistaa nykyistä selvemmin, mitkä vaikutukset seuraavat suoraan ehdotetusta sääntelystä ja mitkä riippuvat myöhemmistä erityislainsäädäntöön, rahoitukseen tai viranomaiskäytäntöihin liittyvistä ratkaisuista.

Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksen vaikutusarviointijaksossa kuvataan paikoin nykytilaa, esityksen tavoitteita ja ehdotusten vaikutuksia rinnakkain. Vaikutusarvioinnissa on esimerkiksi sellaisia saariston luontoa, kulttuuriperintöä, kausiasutusta ja palveluiden nykyistä järjestämistä koskevia tietoja, jotka sopisivat paremmin nykytilan kuvaukseen tai vaikutusarviointijakson taustatiedoiksi.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Arviointineuvosto katsoo, että taloudellisia vaikutuksia tulisi vielä täsmentää saariston vakituisten asukkaiden ja kausiasukkaiden näkökulmasta. Esitysluonnoksessa tuodaan esiin yhteysalusliikenteen maksuttomuus tai kohtuuhintaisuus sekä mahdollisuus säätää maksuista asetuksella, mutta vaikutuksia kotitalouksien matkakustannuksiin, palveluiden saavutettavuuteen ja saaristossa asumisen kustannuksiin ei arvioida tarkemmin. Vaikutuksia voisi kuvata tarvittaessa esimerkkien avulla. Lisäksi olisi hyvä kuvata, millä edellytyksillä kausiasukkaiden huomioon ottaminen voisi vaikuttaa kausiasuntojen käytettävyyteen, kotitalouksien investointihalukkuuteen ja saariston palveluiden kysyntään.

Arviointineuvosto katsoo, että yritysvaikutusten arviointia tulisi täydentää erityisesti elinkeinotukien ja yhteysalusliikenteen osalta. Esitysluonnoksessa todetaan, että saaristoisuus voi vaikuttaa elinkeinotukien kohdentumiseen, mutta arvioinnissa ei kuvata, mitä tukijärjestelmiä muutos voisi koskea, kuinka suuri yritysjoukko voisi hyötyä muutoksesta tai miten vaikutukset kohdentuisivat eri toimialoille ja saaristoalueille.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että yhteysalusliikenteen palveluntuottajille asetettavan varautumisvelvollisuuden kustannuksia ja hallinnollista taakkaa tulisi arvioida konkreettisemmin. Arvioinnissa olisi hyvä kuvata, kuinka montaa palveluntuottajaa velvoite koskisi, millaisia käytännön toimenpiteitä valmiussuunnitelman laatiminen ja varautumisvelvollisuuden täyttäminen edellyttäisivät, millaisia kustannuksia näistä voisi suuruusluokaltaan aiheutua ja voiko velvoitteella olla vaikutuksia yhteysalusliikenteen hankintojen tarjoushintoihin tai tarjoajien määrään. Lisäksi olisi hyvä arvioida, ovatko velvoitteet toteutettavissa erikokoisille palveluntuottajille nykyisillä resursseilla ja osaamisella.

Arviointineuvosto katsoo, että yhteysalusliikenteen vaikutuksia julkiseen talouteen tulisi arvioida tarkemmin. Vaikka yhteysalusliikenteen järjestäminen tapahtuisi valtion talousarvion rajoissa, kausiasutuksen ja elinkeinotoiminnan huomioon ottaminen voi lisätä odotuksia palvelutason, reittien tai liikennöintialueiden kehittämisestä. **Arviointineuvosto pitää myös tärkeänä**, että esitysluonnoksessa kuvataan tiiviisti, miten hyvinvointialueiden rahoitusta koskeva rinnakkainen säädöshanke liittyy tämän esityksen vaikutusten kokonaisarvioon.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että valtion velvollisuutta edistää digitaalisten palveluiden saatavuutta saaristossa tulisi arvioida myös taloudellisten vaikutusten näkökulmasta. Esitysluonnoksessa olisi hyvä kuvata, edellyttääkö velvollisuuden toteuttaminen rahoitusta, tukitoimia tai muita valtion toimenpiteitä erityisesti alueilla, joilla tietoliikenneyhteyksien saatavuus on puutteellista.

2.3 Ympäristövaikutukset

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu keskeisiä ympäristöön, maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriympäristöön liittyviä vaikutuksia. Arviointia olisi kuitenkin hyvä täsmentää erityisesti avustusten vaikutusten osalta: minkä suuruusluokan määrärahoista olisi kyse, millaisiin kohteisiin avustukset todennäköisesti kohdistuisivat ja millaisia ympäristö- tai

kulttuuriympäristöhyötyjä niillä voitaisiin käytännössä saavuttaa. Samalla arvioinnissa olisi hyvä erottaa nykytilaa kuvaavat tiedot, kuten saariston arvokkaat luonto- ja kulttuuriperintökohteet, niistä vaikutuksista, joita ehdotetulla avustussääntelyllä tai muilla ehdotuksilla arvioidaan olevan näiden kohteiden hoitoon ja vaalimiseen.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että esitysluonnoksessa olisi hyvä käsitellä tasapainoisemmin esityksen tavoitteiden välisiä jännitteitä. Saariston elinvoiman, asumisen, kausiasutuksen ja matkailun edistäminen voivat lisätä saaristoalueiden käyttöä, samalla kun esityksen tavoitteena on kulttuuriperinnön ja luontoarvojen vaaliminen.

2.4 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

2.4.1 Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu keskeisiä perusoikeuksiin liittyviä näkökulmia. Vaikutusarviointia koskeva jakso sisältää kuitenkin paikoin sääntelyn tavoitteiden ja nykyisten palveluiden kuvausta. Arvioinnissa olisi hyvä täsmentää, millä tavoin ehdotettu sääntely konkreettisesti parantaisi perusoikeuksien toteutumista nykytilaan verrattuna. Esimerkiksi yhteysalusliikenteen osalta vaikutusten arvioinnissa olisi tarpeen erottaa nykyisin järjestettävän yhteysalusliikenteen merkitys niistä vaikutuksista, jotka aiheutuvat konkreettisesti ehdotetuista muutoksista, kuten varautumisvelvollisuudesta sekä kausiasutuksen ja elinkeinotoiminnan tarpeiden huomioon ottamisesta.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että vaikutuksia olisi hyödyllistä tarkastella mahdollisuuksien mukaan eri väestöryhmien näkökulmasta. Lisäksi olisi hyvä selkeyttää, miten kausiasukkaiden tarpeiden huomioon ottaminen suhteutuu vakituisten asukkaiden palvelutarpeisiin. Digitaalisten palveluiden osalta olisi hyvä vielä arvioida tarkemmin, miten tietoliikenneyhteydet ja eri ryhmien digiosaaminen vaikuttavat palvelujen käyttöön.

2.4.2 Vaikutukset viranomaisiin

Arviointineuvosto katsoo, että yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuuden viranomaisvaikutuksia tulisi konkretisoida. Esitysluonnoksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi valmiussuunnitelmien sisältöä ja laadintaa koskevasta teknisestä määräyksestä ja ohjeistuksesta, ja Lounais-Suomen elinvoimakeskus vastaisi valmiussuunnitelmien vastaanottamisesta. Arvioinnissa olisi tarpeen kuvata, kuinka monta toimijaa velvoite koskee, kuinka usein suunnitelmia päivitetään ja aiheutuuko viranomaisille suunnitelmien vastaanottamisen lisäksi niiden laadun arviointiin, ajantasaisuuden varmistamiseen tai muuhun seurantaan liittyvää tilapäistä tai pysyvää työtä.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että saariston tilanne- ja kehityskuvan valmisteluun liittyviä viranomaisvaikutuksia tulisi selkeyttää. Esitysluonnoksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaisi tilanne- ja kehityskuvan valmistelusta ja saaristopolitiikan toteutus ja seuranta kuuluisivat toimialoittain

kullekin ministeriölle. Vaikutusarvioinnissa olisi hyvä kuvata yleisellä tasolla, millaista valmistelua saariston tilanne- ja kehityskuva edellyttäisi ja aiheutuisiko siitä maa- ja metsätalousministeriölle tai muille viranomaisille olennaista uutta hallinnollista työtä. Esitysluonnoksessa olisi hyvä täsmentää myös, mitä valtion velvollisuus edistää digitaalisten palveluiden saatavuutta käytännössä merkitsee viranomaisten tehtävien ja vastuiden kannalta.

Arviointineuvosto katsoo lisäksi, että esitysluonnoksessa olisi hyvä kuvata selkeämmin yhteysalusliikenteen suhdetta muihin saariston kulkuyhteyksiin, kuten losseihin, lautta- ja maantielauttayhteyksiin sekä muihin saariston liikkumisen kannalta keskeisiin yhteyksiin. Vaikka näistä säädetään osin muussa lainsäädännössä, ne muodostavat saariston asukkaiden, kausiasukkaiden ja yritysten kannalta saavutettavuuden kokonaisuuden. Vaikutusarvioinnissa olisi hyödyllistä kuvata, miten ehdotettu sääntely suhteutuu tähän kokonaisuuteen ja eri viranomaisten vastuisiin.

2.4.3 Vaikutukset demokratia- ja oikeusvaltiokehitykseen

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu demokratia- ja oikeusvaltiokehitykseen liittyviä vaikutuksia erityisesti päätöksenteon tietopohjan, saaristoasioiden näkyvyyden ja osallistumismahdollisuuksien näkökulmasta. Vaikutusarvioinnissa olisi kuitenkin tarpeen kuvata tarkemmin, miten ehdotettu sääntely käytännössä vahvistaisi saariston vakituisten asukkaiden, kausiasukkaiden, yritysten ja muiden sidosryhmien mahdollisuuksia osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa kuvataan tilanne- ja kehityskuvan tietopohjaa sekä neuvottelukunnan tehtäviä, mutta olisi hyvä kuvata tarkemmin, miten tilanne- ja kehityskuvaa hyödynnettäisiin päätöksenteossa ja miten neuvottelukunnan näkemykset välittyisivät lainvalmisteluun ja muuhun päätöksentekoon. Lisäksi olisi hyödyllistä täsmentää, miten nämä menettelyt vahvistavat saaristoalueiden eri ryhmien osallistumismahdollisuuksia.

2.4.4 Vaikutukset turvallisuuteen, hyvinvointiin ja terveyteen

Arviointineuvosto katsoo, että keskeiset turvallisuusvaikutukset liittyvät yhteysalusliikenteen, huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmiin. Esitysluonnoksesta ilmenee, että yhteysalusliikenteen palveluntuottajille ehdotettu varautumisvelvollisuus voi parantaa saariston asukkaiden normaaliolojen turvallisuutta ja yhteyksien toimintavarmuutta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Vaikutusarviointia olisi tarpeen konkretisoida kuvaamalla tarkemmin, millaisiin häiriötilanteisiin varautumisvelvollisuudella pyritään vastaamaan, mitä valmiussuunnitelmalta käytännössä edellytetään ja miten velvollisuus parantaisi yhteysalusliikenteen toimintavarmuutta nykytilaan verrattuna.

Arviointineuvosto suosittaa, että esitysluonnoksessa kuvataan konkreettisemmin, miten ehdotettu sääntely vaikuttaisi palveluihin pääsyyn nykytilaan verrattuna. Arvioinnissa olisi hyvä hyödyntää mahdollisuuksien mukaan saavutettavuutta kuvaavia tietoja, kuten matka-aikoja keskeisiin peruspalveluihin, yhteysalusliikenteen aikataulujen ja toimintavarmuuden merkitystä palveluihin pääsyssä sekä digitaalisten

palveluiden tosiasiallista saatavuutta ja käytettävyyttä. Lisäksi arvioinnissa olisi hyvä erottaa, missä määrin vaikutukset riippuvat kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion myöhemmistä ratkaisuista, sekä tarkastella vaikutuksia eri väestöryhmien näkökulmasta.

2.4.5 Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään

Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnoksessa kuvataan konkreettisemmin vaikutusketjuja, joiden kautta ehdotettu sääntely voisi välillisesti vaikuttaa työpaikkoihin, yritysten toimintaedellytyksiin, työvoiman saatavuuteen, etätyön ja monipaikkaisen työn edellytyksiin sekä saaristoalueiden työmarkkinoihin. Arvioinnissa olisi hyvä myös täsmentää, millaisiin toimialoihin ja saaristoalueisiin vaikutukset todennäköisimmin kohdistuisivat, esimerkiksi matkailun, paikallisten palveluiden, kuljetusten sekä saariston perinteisten elinkeinojen näkökulmasta.

2.4.6 Vaikutukset aluekehitykseen ja maaseutuun

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu aluekehitykseen ja maaseutuun liittyviä vaikutuksia. Esitysluonnoksessa kuvataan saariston erityistä asemaa osana aluekehitystä, maaseutua, monipaikkaisuutta, kausiasumista, matkailua ja paikallista elinkeinotoimintaa. Esitysluonnoksessa olisi kuitenkin hyvä arvioida vielä konkreettisemmin, miten ehdotettu sääntely vaikuttaisi saariston elinvoimaan, palvelukysyntään, yritystoimintaan, väestökehitykseen ja alueiden saavutettavuuteen. Lisäksi olisi hyvä kuvata, miten vaikutukset mahdollisesti eroavat erityyppisillä saaristoalueilla, kuten ulko- ja välisaaristossa, sisäsaaristossa ja saaristomaisilla manneralueilla.

Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen, että osa kausiasutusta, kausiasukkaiden määrää, yhteyksiä ja saaristoalueiden käyttöä koskevista määrällisistä tiedoista esitetään vasta vaikutusarvioinnin loppuosassa maaseutuvaikutuksia koskevassa jaksossa. Nämä tiedot olisivat hyödyllisiä koko esityksen vaikutusten ymmärtämiseksi, ja niitä olisi perusteltua käsitellä jo nykytilan kuvauksessa tai vaikutusarvioinnin yleisessä taustaosassa. Tämä selkeyttäisi arviointia erityisesti kausiasutuksen, yhteysalusliikenteen, palvelukysynnän ja aluekehitysvaikutusten kannalta.

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu saaristolakia koskevasta hallituksen esityksestä (hankenumero: MMM025:00/2024), jonka maa- ja metsätalousministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 25.5.2026. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Helsingissä 10. kesäkuuta 2026

Leena Linnainmaa

Lainsäädännön arviointineuvoston varapuheenjohtaja

Antti Moisio

Arviointineuvos, lainsäädännön arviointineuvoston sihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
vnk.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuksien korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.